

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра української літератури і компаративістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

 О. Б. Жильцов

« 11 » 09 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА: ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ для студентів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня першого (бакалаврського)
спеціалізації 035.04. Германські мови та літератури (переклад включно)
освітньої програми 035.04.01 Мова і література (англійська)

Київ — 2019

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 1574/19
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)

« » 20 19 р.

Розробник:

Жигун Сніжана Віталіївна, доктор філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики.

Викладач:

Жигун Сніжана Віталіївна, доктор філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

Протокол від 11.09.2019 р. № 2

Завідувач кафедри (О. О. Бровко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 035.04.01 Мова і література (англійська)

____.____.2019 р.

Гарант освітньої програми

Робочу програму перевірено

____.____.2019 р.

Заступник директора (Л. І. Заяць)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології
Кафедра української літератури і компаративістики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

_____ О. Б. Жильцов

«_____» _____ 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СВІТОВА ЛІТЕРАТУРА: ТЕОРІЯ ЛІТЕРАТУРИ для студентів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня першого (бакалаврського)
спеціалізації 035.04. Германські мови та літератури (переклад включно)
освітньої програми 035.04.01 Мова і література (англійська)

Київ — 2019

Розробник:

Жигун Сніжана Віталіївна, доктор філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики.

Викладач:

Жигун Сніжана Віталіївна, доктор філологічних наук, доцент кафедри української літератури і компаративістики.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри української літератури і компаративістики

Протокол від __.__.2019 р. № __

Завідувач кафедри _____ (О. О. Бровко)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми 035.04.01 Мова і література (англійська)

__.__.2019 р.

Гарант освітньої програми _____ (_____)

Робочу програму перевірено

__.__.2019 р.

Заступник директора _____ (Л. І. Заяць)

Пролонговано:

на 20 __/20 __ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20 __/20 __ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20 __/20 __ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

на 20 __/20 __ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р. протокол №__

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Світова література

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	20/600	
Курс	1-4	
Семестр	1-7	
Кількість змістових модулів з розподілом	20	20
Обсяг кредитів	20	20
Обсяг годин, зокрема:	600	600
Аудиторні	266	
Модульний контроль	40	
Семестровий контроль	0	0
Самостійна робота	234	234
Форма семестрового контролю	Залік	

Теорія літератури

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	4	
Семестр	7	
Кількість змістових модулів з розподілом	2	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, зокрема:	60	60
Аудиторні	28	8
Модульний контроль	4	–
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	28	52
Форма семестрового контролю	залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: оволодіння студентами основ літературознавчої методології і здобуття знань з основних розділів теорії літератури.

Завдання:

Сформуувати такі компетентності:

Загальні:

світоглядна компетенція: здатність до критичного мислення й ціннісносвітоглядної реалізації особистості.

громадянська компетенція: цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

комунікативна компетенція: увага до відмінностей та впливу культури (здатність до культурної чутливості та здатності ідентифікувати і вживати різні способи спілкування з представниками інших культур).

Фахові:

країнознавча компетенція (знання студентів про культуру країни, мова якої вивчається; володіння студентами особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в певних ситуаціях спілкування).

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ

Знання та розуміння:

літературознавчих понять, основних етапів розвитку літератури, її суспільної ролі, основних етапів життєвого і творчого шляху письменників, історичних ознак понять народності літератури, художнього образу, зарубіжної художньої літератури як культурної та мовної цілісності, жанровостилістичних особливостей творів мовою оригіналу та ознак їх перекладів; **Застосування знань та розумінь:**

Здатність досліджувати

поетику оригінального і перекладного тексту, з'ясувати властивості мови літературного твору, засоби художньої виразності, жанрові різновиди, особливості образної системи, визначати стиль художнього твору та індивідуальний стиль письменника, виокремлювати змістові доміанти тексту, здійснювати власну інтерпретацію художнього твору, визначати художню своєрідність творів і творчості письменника загалом, послуговуючись системою основних понять і термінів літературознавства;

Формування суджень:

Здатність осмислювати мистецтво слова як систему систем, розуміти еволюційний шлях розвитку світового літературознавства.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тематичний план для денної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт					
			Аудиторна					Самостійна
			Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ МЕТОДОЛОГІЇ								
1	Літературний процес. Літературні ієрархії		2	2				7
2	Ключові етапи розвитку теоретико-літературознавчої думки		2	2				
3	Художній світ літературного твору		2	2				7
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>							
Змістовий модуль 2. ЛІТЕРАТУРА ЯК СИСТЕМА								
5	Генерика		2	2				
6	Теорія епосу. Наратологія		2	2				7
7	Теорія лірики. Основи віршування		2	2				7
8	Теорія драми		2	2				
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>	2						
	<i>Підготовка до проходження підсумкового контролю</i>							
	<i>Усього</i>	4						28

Тематичний план для заочної форми навчання

№	Назви змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин за видами робіт					
			Аудиторна					Самостійна
			Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. ОСНОВИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ МЕТОДОЛОГІЇ								
1	Літературний процес. Літературні ієрархії	6	2					4
2	Ключові етапи розвитку теоретико-літературознавчої думки	6		2				4
3	Художній світ літературного твору	4						4
	<i>Разом</i>	16	2					12
Змістовий модуль 2. ЛІТЕРАТУРА ЯК СИСТЕМА								
5	Генерика	6	2					4
6	Теорія епосу. Наратологія	6		2				4
7	Теорія лірики. Основи віршування	4						4
8	Теорія драми	4						4
	<i>Разом</i>	20	2	2				16
	<i>Підготовка до проходження підсумкового контролю</i>							
	<i>Усього</i>	36	4	4				28

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Тема 1.

Лекція 1. ЛІТЕРАТУРНИЙ ПРОЦЕС.

Контекстуальні теорії зміни стилів. Стиль та світогляд доби. Іманентні теорії зміни стилів. Теорія культурних хвиль Д.Чижевського у контексті досліджень інших науковців (Ю.Тинянова. Д.Ліхачова). Стилізація і пародія як механізми розвитку літератури. Загальна характеристика стилізації і пародії: двоплановість (орієнтація на певний оригінал), трансформування, прагматизм співвідношення з оригіналом, пародійна «нев'язка планів». Д.Чижевський про пародію.

Лекція 2. КЛЮЧОВІ ЕТАПИ РОЗВИТКУ ТЕОРЕТИКО-ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ ДУМКИ.

Зародження літературознавства як поетики (античність) або герменевтики (античність, Середньовіччя). Формування літературознавства у XIV- XVIII ст.. Літературознавство XIX ст.: міфологічна школа, біографічний підхід, культурно-історична школа, філологічний метод. Літературознавство XX ст.: структуралізм, психоаналітична критика, фемінізм і феміністична критика, марксистська критика, постколоніальна критика, критика читацького відгуку.

Лекція 3. ХУДОЖНІЙ СВІТ ЛІТЕРАТУРНОГО ТВОРУ (2 год.)

Поняття художнього світу як комплексу внутрішнього світу художнього твору та модусу художності. Внесок Д.Ліхачова, М.Бахтіна та Г.Клочека у дослідження теорії художнього світу. Внутрішній світ художнього твору та його компоненти. Хронотоп і його види. Час у художньому творі. Герой художнього твору. Ціннісні орієнтації героя. Структура персонажа (портрет, вчинки, психологія, характеристики інших персонажів). Подія і сюжет. Архетипні й неаретипні сюжети. Байковий та новелістичний сюжет. Поняття про модус художності та його типи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

ЛІТЕРАТУРА ЯК СИСТЕМА

Лекція 4. ЛІТЕРАТУРА ЯК СИСТЕМА. ГЕНЕРИКА (2 год.)

Генологічна проблематика літературознавства: «рід», «вид», «жанр», «жанровий різновид». Розмежування літератури на роди у «Поетиці» Арістотеля. Літературні роди як маніфестація загальних принципів зображення, певної домінувальної форми передачі, відношення до дії, об'єктивності/суб'єктивності. Літературознавча концепція змістовності художніх форм. Форма як застигання закріпленого змісту. Розвиток і взаємодія жанрів.

Жанр як контекст. Жанрова система (за Н.Копистянською). Провідні жанри

новоєвропейських літератур в епосі, ліриці і драмі. Тематичні жанрові групи.

Лекція 5. ТЕОРІЯ ЕПОСУ. НАРАТОЛОГІЯ.

Епос як рід літератури. Теорія оповіді. Арістотель про оповідь: перипетія, гамартія, анагнорисис. Фабула і сюжет як головні поняття наратології. Формалісти про фабулу. В.Пропп: елементарні функції та ролі в оповіді. Три типи фабул (за Ц.Тодоровим): міфологічна, гносеологічна, ідеологічна. Ж.Женетт про виклад. Міметичний і дієтичний тип нарації. Поняття фокалізації. Типи нараторів. Час нарації. Обрамлення фабули. Репрезентація слів і думок. Ідеї Б.Успенського про 4 точки зору (ідеологічна, психологічна, фразеологічна та часо-просторова).

Лекція 6. ТЕОРІЯ ЛІРИКИ. ОСНОВИ ВІРШУВАННЯ

Ключові ознаки ліричного твору. Види лірики (автопсихологічна / рольова, медитативна/ сугестивна). Ідейно-тематична класифікація лірики (філософська, громадянська, інтимна, релігійна тощо). Віршова «композиція» ліричного твору. Образно-тематична композиція. «Зовнішня» композиція та її елементи: заголовок твору, епіграф і присвята, зачин, закінчення вірша.

Метрика. Характеристика квантитативної, силабічної, силабо-тонічної та тонічної систем. Вид стопи (хорей, ямб, дактиль, амфібрахій, анапест). Цезура. Віршовий розмір. Верлібр.

Фоніка. Рима та її функції, види клаузул (окситонна, парокситонна, пропарокситонна, гіпердактилічна, їхнє позначення у системі Б.Ярхо; відкрита, закрита; нерівноскладова, різнонаголошена; омонімічна, тавтологічна, повторна). Внутрішня рима. Римовий інтервал. Римовий ряд. Естетична вартість рим.

Строфіка. Строфічні й астрофічні поезії. Одно строфічні й полістрофічні поезії. Рівнострофічні і нерівно строфічні поезії. Строфи моно, бі- і триклаузульні. Альтернанс. Розриви і перехвати у строфі. Найпростіші строфи (двовірш, терцет, катрен). Канонічні строфи (терцини, сонети, октави, рондо, рондель, тріолет).

Лекція № 7. ДРАМА, ЇЇ ВИДИ І ЖАНРИ.

Драма як рід літератури. Погляди Арістотеля, Н.Буало, Е.Лессінга на драму. Зорієнтованість драми на сценічне втілення. Текст і паратекст у драмі. Теоретична еволюція концепту “катарсис”. Конфлікт. Умовність мовленнєвого саморозкриття драматичних героїв. Своєрідність діалогів і монологів у драмі.

Теоретичні проблеми драми для читання. Теорія інтелектуальної драми.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів Денна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	4	4
Відвідування семінарських занять	1	3	3	4	4
Робота на семінарському занятті	10	3	30	4	40
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
	<i>Разом</i>		71		73

Коефіцієнт: $154: 100=1,5$

Заочна форма

Вид діяльності студента	Максимальна к-ть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	0	0	2	2
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	4	20
	<i>Разом</i>		26		33

Разом: 59 балів, коефіцієнт 1,6

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Денна форма

Тема 1. Стилзація і пародія

Порядок виконання

Напишіть стилзацію і пародію, орієнтуючись на твір улюбленого письменника.

Вимоги до оформлення

Текст набирається машинописно шрифтом Таймз нью романз, 14 кеглем, одинарним інтервалом.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 5 балів.
2. Оцінюватимуться визначення характерних якостей стилю письменника, впізнаваність, мовно-стилістична майстерність.

Тема 3. Художній світ літературного твору

Порядок виконання

1. Опишіть художній світ повісті В.Короткевича «Дике полювання короля Стаха».
Вимоги до оформлення
Текст набирається машинописно шрифтом Таймз нью романз, 14 кеглем, одинарним інтервалом.
Критерії оцінювання
 1. Максимальна оцінка — 5 балів.
2. Оцінюватимуться якість аналізу, оперування термінологією, мовно-стилістична майстерність.

Тема 4. Теорія епосу. Наратологія

Опишіть наративні особливості роману Г.Гріна «Тихий американець»

Вимоги до оформлення

Текст набирається машинописно шрифтом Таймз нью романз, 14 кеглем, одинарним інтервалом.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 5 балів.
2. Оцінюватимуться якість аналізу, оперування термінологією, мовно-стилістична майстерність.

Тема 5. Теорія лірики. Основи віршування.

Порядок виконання

Напишіть повідомлення про особливості віршування улюбленого поета.

Вимоги до оформлення та критерії оцінювання див. вище.

Заочна форма

Тема 1-7.

Порядок виконання

Письмова відповідь на питання:

1. Теорія стилів Д.Чижевського. Теорія канону Г.Блума.
2. Основні ідеї постколоніальної критики.
3. Хронотоп роману С.Моема «Розмальована вуаль» («Розмальований покрив»)
4. Особливості байронічної поеми.
5. Особливості нарації роману «Двічина у потягу» Пола Гоукінз.
6. Канонічні строфи, аналіз сонету.
7. Жанр трагікомедії.

Критерії оцінювання:

1. Повнота розкриття теми.
2. Посилання на джерела.
3. Опертя на художні тексти.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1.

Написання тексту-аналізу художнього твору на задану викладачем тему.

Модульний контроль 2

Написання тексту-аналізу художнього твору на задану викладачем тему.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка — 25 балів.

Оцінюється повнота відповіді, застосування термінології та теоретичних положень.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно A	90–100
Дуже добре B	82–89
Добре C	75–81
Задовільно D	69–74
Достатньо E	60–68
Незадовільно FX	35–59
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу F	1–34

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ

«Світова література: Теорія літератури»

(денна форма)

Разом: 60 год., із них 14 год. – лекції, 14 год. – семінарські заняття, контрольньо-модульні роботи – 4 год., 28 год. – самостійна робота.

Тиждень	I			II			
Модуль	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2			
Назва модуля	ОСНОВИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ МЕТОДОЛОГІЇ			ЛІТЕРАТУРА ЯК СИСТЕМА			
Кількість балів за модуль							
Лекції							
Теми лекцій	Літературний процес (1)	Ключові етапи розвитку теоретико-літературознавчої думки (1)	Художній літературного твору(1)	Література як сист Генерика (1)	Теорія епосу. Наратологія(1)	Теорія лірики. Основи віршування(1)	Теорія драми(1)
Теми семінарських занять	Літературний процес. (11)	Ключові етапи розвитку теоретико-літературознавчої думки (11)	Художній світ літературного твору (11)	Література як система. Генерика (11)	Теорія епосу. Наратологія (11)	Теорія лірики. Основи віршування (11)	Теорія драми (11)
Самостійна робота	Самостійна робота 1,3 (10 б.)			Самостійна робота 5,6 (10 б.)			
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 2 (25 б.)			Модульна контрольна робота 2 (25 б.)			
Підсумковий контроль	залік						

Заочна форма

Тиждень	I	II
Модуль	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2
Назва модуля	ОСНОВИ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ МЕТОДОЛОГІЇ	ЛІТЕРАТУРА ЯК СИСТЕМА
Кількість балів за модуль	26	33
Лекції	I	II

Теми лекцій	Літературний процес. Літературні ієрархії	Генерика
Теми семінарських занять	Ключові етапи розвитку теоретико-літературознавчої думки	Теорія епосу. Наратологія
Самостійна робота	Самостійна робота 1 -3 (15 б.)	Самостійна робота 4-7 (20 б.)
Підсумковий контроль	залік	

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. Слово. Знак. Дискурс / [За ред. М. Зубрицької]. – Львів : Літопис, 2002. – 831 с.
2. Баррі П. Вступ до теорії / Пер. з англ. О.Погинайко. – К.: Смолоскип, 2008.
3. Бахтин М. М. Автор и герой: к философским основам гуманитарных наук / Бахтин М. М – СПб : Азбука, 2000. – 333 с.
4. Білоус П.В. Теорія літератури: навчальний посібник / П.В. Білоус. – К.: Академвидав, 2013. – 328 с.
5. Зарубежная эстетика и теория литературы XIX-XX вв.: Трактаты, статьи, эссе / [сост., общ. ред. Г. К. Косиков]. – М.: Издательство Московского университета, 1987. – 511 с.
6. Левчук Л. Західноєвропейська естетика ХХ століття: Навч.посібник / Лариса Левчук. – К. : Либідь, 1997. – 224с.
7. Літературознавчий словник-довідник / [авт.-укл. Гром'як Р.Т., Ковалів Ю.І. та ін]. – К. : ВЦ „Академія”, 1997. – 752 с.
8. Тмарченко Н.Д. Теоретическая поэтика: введение в курс: учеб. пособие для филол. фак-в ун-тов / Н.Д.Тмарченко. – М.: РГГУ, 2001. – 208 с.

9. Ткаченко А. Мистецтво слова: Вступ до літературознавства. – К., 1998.
- 10.Ткачук О.М. Наратологічний словник / О.М. Ткачук. – Тернопіль : Астон, 2002. – 173 с.
- 11.Ференц Н.С. Теорія літератури і основи естетики / Н.С. Ференц. – К.: Знання, 2014. – 511 с.
12. Хализев В.Е. Теория литературы: Учебник / В. Е. Хализев. – М.: Высшая школа, 2005. – 405 с.

